

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inserati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inostranstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 659; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Red v državi in mir na zunaj

To je prva beseda novega predsednika vlade, ki je izraz razpoloženja srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda

S sosedi želimo še naprej ostati v prijateljstvu

BEOGRAD, 28. marca AA. Snoči ob devetih je bila seja kr. vlade pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta armijskega generala Dušana Simovića. Seji je prisostvoval tudi ban banovine Hrvatske Ivan Šubašić.

Po končani seji je predsednik kr. vlade, armijski general Dušan Simović dal za tisk naslednjo izjavo:

V resnih dneh se je jugoslovenski narod čutil nemirnega zaradi načina, s katerim so se vodili javni posli. Nezaupanje do takega stanja stvari se je zadnje dni manifestiralo v tolikem obsegu, da je pretela nevarnost javnemu redu. Pod pritiskom tega vznemirjenega javnega mišljenja je prišlo do današnjih sprememb.

Za to vznemirjenost ni več razloga od trenutka, ko je Nj. Vel. kralj Peter II. prevzel oblast in ustanovil vlado narodne sloge kot izraz razpoloženja srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda.

V imenu vlade, ki ji načelujem, pošiljam danes kot prvo svojo besedo poziv državljanom in oblastem, da podprejo kr. vlado pri izvrševanju njene v tem trenutku prve naloge: ohraniti red v državi in mir na zunaj.

Apeliram na rodoljubje državljanov Jugoslavije, da se izogibajo manifestacij, ki bi otežile naše odnose s sosedi, s katerimi želimo še naprej ostati v miru in prijateljstvu. Apeliram, da naj ne podležejo nobenim nepremišljenim dejanjem, niti vplivom od katerekoli strani. Skrbimo zase, za svojo neodvisnost in dostojanstvo. Strog red in korektno zadržanje sta prvi pogoj za uspešno izvedbo nalog, ki so pred nami.

Dušan Simović

Knez Pavle zapustil državo

Beograd, 28. marca AA. Uradno poročilo: Nj. kr. Vis. knez Pavle je snoči ob 23.50 s svojo rodbino na lastno željo zapustil Beograd in odpotoval v Atene.

(Iz kabineta predsedništva ministrskega sveta).

Veletok manifestacij

se je včeraj razlil po naši prestolnici in po vsej Jugoslaviji

Beograd, 28. marca n. Od jutra do pozne noči je včeraj valoval ves Beograd v nepopisnem navalu navdušenja, ki ga prestolnica se nikoli ni doživela. Spreved za sprevedom, morje zastav, cvetje, neumorno vzkljanje in prepevanje je bilo izraz tega navdušenja, ki se je vedno znova stopnjevalo, dokler ni bilo zvečer na vseh koncih in krajih, po vseh centr. Beograda od Terazij do kolodvora, po vsej 10 km dolgi Aleksandrovi ulici morje ljudi, iz katerih je kipel navdušenje za mladega vladarja kralja Petra II.

Ves dan so bili ljudje na ulicah. Nihče ni mislil na dom. Nasprotno, vsa ogromna okolica prestolnice se je dvignila in se zgrnila proti mestu. Kmetice z otroki v narodnih nošah so prišle po 10 do 15 km daleč z druge strani Save in Dunava, izpod Avale in mačvanske strani.

Mladina je bila spet prva, da izrazi narodovo zavest. In vendar je bilo med to mladino mnogo starih Beograđanov. Preživeli so vojna leta, videli gorje in radost. Včeraj so od veselja jokali, ko so se prepričali, da je tudi mladi rod pravi, da se mlada kri ni izneverila tradicijam in zgodovini. Toliko je bilo neznanih ljudi in vendar je bilo v hipu priznano sleherni lice, v hipu je bil vsakdo stari znanec, vsakomur je sijala z obraza ista in enaka misel.

Ko je nastopil večer, se je mesto razsvetlilo, kakor morda se ni bilo nikoli. Vsa okna so blestela. Neonske luči obločnice javne razsvetljave avtomobilski reflektorji, vse je sijalo, da je bilo kakor podnevi. In vedno znova je vzvalovala nepregledna množica ljudstva. Na stošne tisočev je znova vzkipele: »Peter, Peter Peter« in vmes »Živela vojska! Živela Jugoslavija!«, pa zopet pesmi, stare patriotske, slovanske pesmi.

Zvečer ob 8 so se tisoči zgrnili na Terazije, kjer se je utabril Obilićev pevski zbor. Zapel je himno, narodno himno in

vse Terazije so pele z njim. Pri vsem prekipajočem navdušenju, neenkrat pobóžno in odločno njen hrvatski del in temperamentno njen slovenski. In potem vzklili, prav za prav en sam velik vzklil kralju. Obilićevi pevci so potem zapeli »Hej trubaču« in zopet je pela vse množica z njim. S terase velike palače Albanije ni bilo videti ne konca ne kraja morju sveta. Medtem so rezervni oficirji, bojovniki invalidi, Sokoli in vsa druga patriotska društva pripravljala nove ogromne pohode pred dvor in po mestu. Na Terazijah, pri vodometu se je nekaj povork, združilo napravilo krog, plesalo kolo. Za jutraj je bilo tako in opoldne in popoldne, ves ta sijajni, sončni pomladanski dan.

Okrog 9. so se pojavili na cestah kamioni vojaštva. Vojaki ki so popoldne zamenjali svoje tovariše na odrejenih mestih, so se vračali. Vsak njihov avto je izžval nov val navdušenja. Kakor da je Beograd en sam velik neizčrpen vrt, jih je množica zasipala s cvetjem jim vzdikala jim čestitila k njihovega velikega dnevu.

Kmalu po 9. so se pojavili v povorkah rezervni oficirji in bojovniki, invalidi. Sokoli, nositelji odlikovanj. Prizori so bili nepopisni.

Pozno zvečer je upravnik mesta moral izdati ukaz, naj se narod razide, naj se pomiri, naj pomisli na svoje državljanske dolžnosti, ki jih bo sedaj moral izpolnjevati. Narod se je pozivu oblasti prijel instinktivno in z izredno disciplino odzival. A vendar je poteklo nekaj ur, preden se je pomilijunska množica Beograđanov in okoličanov razšla.

Beograd, 28. marca. e. Danes je v Beogradu popolnoma normalno življenje. Trgovine in oblasti poslujejo, mladina je vsa v šolah. Le tu pa tam je še v mestu kakšna skupina vojaštva, v ostalem pa nudi Beograd povsem normalno lice.

Ljubljana prisega zvestobo kralju Petru II.

Ljubljana, 28. marca. Navdušenje, ki je včeraj takoj, ko so bile prestolnice vesti o daljnosežnih dogodkih v protijelni in o prevzemu kraljevske oblasti po našem mlademu kralju Petru II., zajelo Ljubljano, je bilo nepopisno. Kakor v neki slutnji se je mesto že zgodaj popoldne živo razgibalo. Povsod so se srečale skupine mladine, živahno razpravljajo o zadnjih dogodkih in iskrenih se oči pričakujejo novih, veselejših. Ko so v dopoldanskih urah zavirale zastave in državni in samoupravnih poslopih in je potrdila o spremembah vlade in nastopu mladega kralja kot prvi razglasil s posebno izdajo »Slovenski narod«, je novica kakor električna iskra prešinila vse mesto. Silno navdušenje je zajelo vse in kmalu po 10. se je zbrala na Aleksandrovi cesti večja množica akademikov z državno trobojnico in sliko mladega kralja Petra II. na čelu. Po ulicah so zaorili vzklili: »Živeli mladi kralj! Živela svobodna Jugoslavija!« Na Aleksandrovi cesti se je takoj zbrala tudi večja množica meščanov, ki so se z akademiki na čelu uredili v dolg spreved, ki je krenil po Selenburgovi ulici dalje proti Kongresnemu trgu. Neprestano vzkljanje manifestantov se je čulo daleč naokrog in že so se zgrnile proti Kongresnemu trgu nove množice ljudstva.

Ljudje so zapuščali trgovine, kavarne in poslovne obrate, na mah je bil v Selenburgovi ulici stvorjen špalir, ki se je zatem premaknil in že je vsa velika množica pela z akademiki vred pred spomenikom blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja državno himno. Ko je množica odpela himno in so se polegli navdušeni vzklili mlademu kralju, svobodni domovini in trojednemu narodu, je stopil na podstavek akademik, ki je zbral v množici prečital iz »Slovenskega Naroda« kraljevi proglas in znova je zajel množico val navdušenja. Zopet so zaorili vzklili svobodni domovini, nato pa je stopil na podstavek drug akademik, ki je pozval vse navzoče k prisegi kralju in močni Jugoslaviji. Vsa množica je izgovorila prisego odkritih glav z vzklikom, da smo vsi pripravljeni darovati za svobodo tudi srčno kri. Manifestanti so zatem ponovno zapeli državno himno, nato pa se je množica zopet uredila v dolg spreved in krenila po Wolfovi ulici in dalje pred poslopje dravske divizijske komande, kjer je prišlo do ponovnih burnih manifestacij. Med potjo so zapeli manifestantje več rodoljubnih pesmi, vmes pa so vzklicali naši vojski in svobodi. Pred komando dravske divizije je imel na manifestante kratek domoljuben nagovor komendant drav-

ske divizije general Stefanović, ki je znova razvel množico. Akademika mladina je po dopoldanskih manifestacijah krenila pred univerzo, kjer je bilo kratko zborovanje, na katerem so imeli predstavniki akademskih organizacij več s patriotizmom prežetih govorov.

Ljubljana popoldne

Opoldansko vrvenje po ulicah je vtisnilo mestu zopet svoj pečat. Tedaj so se vsule iz šol gručice mladine, ki je na mah znašla sredi dogodkov in se pridružila novim manifestantom. Uradniki, ki so prihajali iz uradov, so se ustavljali v skupinah po ulicah, si stiskali roke in se predajali valu navdušenja. Tudi, ko so se zaprle trgovine, ni v mestu nastal običajen mir, vse je ostalo zunaj in vedno znova in znova so prihajale mimo večje množice, ki so vzdikale Nj. Vel. kralju in domovini.

Zgodaj popoldne je bila po radiu objavljena nova kraljevska vlada najširše narodne koncentracije in spet je bil dan povod za nove še veličastnejše manifestacije. Ob 15. so akademiki ponovno priredili slavnostne obhode po mestu, takrat pa se jim je pridružila še večja množica navdušenih Ljubljančanov. Manifestanti, ki so krenili po glavnih ulicah, so neprestano vzklicali kralju, domovini in predstavniku vlade generalu Dušanu Simoviću. Manifestacije so se zavlekle v večer.

Medtem se je že v mesto okrasilo: z vseh, tudi privatnih poslopih so zaplapolale državne zastave, trgovci pa so okrasili svoje izložbe s cveticami, jih drapirali z državnimi trobojkami in ovili s cvetjem slike našega mladega kralja Petra II. Grad je na večer zažarel v slavnostni razsvetljavi, mesto se je kopal v morju luči. Zlasti lepo je bil okrašen s cvetnimi veni in zastavami magistrat, kjer so v žarh zaplapolale plamenice. Plamenice so bile takoj zvečer prižgane tudi pred spomenikom blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. na Kongresnem trgu, na ulicah pa so se spet začele zbirati množice ljudstva. Največja gneča je bila na Aleksandrovi ul., na Tyrševi cesti, pred pošto, v Selenburgovi ulici, kjer je med gostim špalirjem kmalu po 20. prikorakal mimo močnega sokolskega spreveda in krenil pred kraljev spomenik na Kongresnem trgu.

Zborovanje v »Unionu«

Ob 18. so se zbrali v »Unionu« pripadniki in pripadnice PZ, ZFO, SDZ in ZDK. Po velikem zborovanju so se podale tudi množice iz »Uniona« na ulico in se na Miklošičevi cesti razvile v močnega spreveda, ki je krenil na Kongresni trg pred spomenik. Pred spomenikom je med vzkljanjem kralju Petru II., Jugoslaviji in naši hrebiti vojski spregovoril navdušene besede predstavnik akademikov, nato pa je spreved krenil po Selenburgovi ulici, Tyrševi cesti, Dalmatinovi ulici pred Akademski dom na Miklošičevi cesti, kjer se je množica razšla.

V ljubljanski okolic

Kakor v mestu, tako je val navdušenja včeraj že v dopoldanskih urah zajel tudi široko ljubljansko okolico. Čim je bila novica o odločitelnih dogodkih potrjena, so zaplapolale z vseh hiš zastave v St. Vidu in okolici, na Viču, na Rudniku, na Brezovici, na Ježici in drugih okoliških vaseh. Zgodaj so prinesli raznašalci v okolico poseben izdajo »Slovenskega Naroda« zatem pa »Slovenski dom« in so ljudje iz njih razbrali veličaste novice. Sprčo navdušenja so mnogi zapustili delo in hiteli v mesto, da se še podrobneje informirajo o dogod-

kih, tam pa so se pridružili manifestantom. Vračali so se domov prepolni navdušenja in hiteli pripovedovat sosedom kako izraža svoja čustva kralju in domovini bela Ljubljana.

Razglas kr. banske uprave v Ljubljani

Kraljevska banska uprava razglasa: Prebivalstvo je z včerajšnjimi manifestacijami dostojno pokazalo svojo vdanost Nj.

Sokolska manifestacija

Veličasten spreved Sokolov izpred Tivolija do kraljevega spomenika — Manifestacijam se je pridružila vsa narodna Ljubljana

Ljubljana, 28. marca. Ze v prvih snočjih urah so se pričele zbirati po ljubljanskih ulicah množice ljudstva. Od vseh strani je prihital narod v središče Ljubljane. Vetiščoglava množica je zbrana na ljubljanskih ulicah nestropno pričakovala, kdaj se bo pričel pomikati skozi mesto sokolski spreved, da se pridruži napovedanim sokolskim manifestacijam o priliki prevzema vladarskih poslov po Nj. Vel. kralju Petru II. in prvem starosti Sokola kraljevine Jugoslavije.

Na sokolskem telovadišču pod Tivolijem je bilo že dolgo pred določenim časom zbrano vse ljubljansko sokolstvo, kakor tudi vse druge nacionalne organizacije. Vsa društva, ki so bila zbrana na telovadišču, so prinesla s seboj svoje prapore. Posamezniki so nosili male zastavice, na prsih pa so imeli pripete trobojne značke. Vsa velika množica se je v najlepšem redu razvrstila na sokolskem telovadišču.

Železničarska godba »Sloga« je zaigrala najprej sokolsko, nato pa se državno himno, naker je na čelo te krasne sokolske armade stopil starosta ljubljanske sokolske župe dr. Viktor Murnik, ki je imel na vse kratke nagovor, v katerem je naglasil vsečlani zgodovinski pomen včerajšnjega dne, najlepšega v zgodovini svobodne Jugoslavije, ko je naš mladi kralj prevzel svoje vladarske posle. Junaka kri, ki se pretaka po žilah našega kralja, nam je najboljše jamstvo za ohranitev naše s krvo in ogromnimi žrtvami izbojevanje svobode. On nam bo znal očuvati zemljo, ki so jo nam njegovi predniki osvobodili in nas rešili tisočletnega robstva. Okoli njegovega prestola smo danes stnjeni vsi Jugoslovenci kakor ena sama velika družina in pripravljani vsak čas, da ustvarimo jeklen zid naših bajonetov ob naših mejah.

Nato je bila odposlana Nj. Vel. kralju brzojavka naslednje vsebine: Tisoči Sokolov in Sokolice izraža Vašemu veličanstvu ob prevzemu vladarskih poslov neomajno zvestobo in vdanost. — Sokolska župa — Ljubljana.

Z vzklikom: Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II. je končal dr. Murnik svoj nagovor.

Zaorili so viharne vzklili Nj. Vel. kralju, kraljici Mariji, slavnemu kraljevskemu domu Karadjordjeviću, naši narodni vladici, ki uživa zaupanje vsega jugoslovanskega naroda, naši narodni in nepremagljivi vojski, vojnemu ministru Bogoljubu Pilcu in vojnemu ministru n. r. armijskemu generalu Milanu Nediću.

Navdušen sprejem Sokolov na ljubljanskih ulicah

V vzornem redu se je pričel pomikati z letnega telovadišča sokolski spreved po ljubljanskih ulicah. Na čelu spreveda je bila godba »Sloga«, ki je ves čas neumorno svirala sokolske in druge koračnice. Sledili so praporčaki s sokolskimi prapori, za njimi pa so se uvrstili ruski Sokoli v krojih, člani župne uprave v krojih, starešine ljubljanskih sokolskih društev, dol-

Veličanstvu kralju Petru II. ter svojo zvestobo do države Jugoslavije. Splošne koristi pa zahtevajo, da se vsi takoj zopet vrnejo na redno delo in da gre življenje po svoji navadni poti. Zato je vsako nadaljnje zbiranje in manifestiranje po ulicah in trgih prepovedano.

Gostilne, kavarne in druge podobne obratovalnice smejo ostati odprte do običajne policijske ure, razen v Mariboru, za katerega se hkrati izdaja poseben razglas.

Iz pisarne kr. banske uprave v Ljubljani, 28. marca 1941.

ge vrste članov v krojih, za njimi člani v meščanski obleki z značkami, moški naraščaj v krojih in meščanski obleki z značkami, moški naraščaj v krojih in meščanski obleki in ženski naraščaj. Sprevedu so se priklučile vse nacionalne in bojovniške organizacije z velikimi državnimi trobojkami, na čelu četniki s predsednikom tov. Rošem, slovenski akademiki, ki so nosili na čelu spreveda velika napis »Živeli kralj Peter II.« in »Živela svobodna Jugoslavija«. Sprevedu so se priklučile tudi zavedne narodne žene in dekleta, združene v Kolu jugoslovenskih sester, v društvu »Knežinja Zorka« in ostalih organizacijah.

Veličastna armada članov in članic v teške organizacije je krenila z letnega telovadišča po Bleiweisovi, Gospodsvetaki, Miklošičevi cesti čez Marijin trg in Wolfovo ulico na Kongresni trg pred spomenik viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. S hiš so zaplapolale velike državne zastave, vsa okna so bila svetlo razsvetljena, iz oken pa so se usipali cel šopki cvetja na to veličastno povorko, obdano z obeh strani ulic od zavednih slovenskih moči in žena, ki so viharno pozdravljali mimoidoče sokolske vrste. Čuli so se vzklili: Živela sokolska ideja, živel nepremagljivi sokolski duh, svobodna in nedeljiva močna Jugoslavija! Glavne ovacije pa so bile posvečene Nj. Vel. kralju, kraljici Mariji in vsemu kraljevskemu domu, naši narodni vojski in narodni vladici. Spreved se je ustavil pred spomenikom na Kongresnem trgu.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Kongresni trg je napolnila vetiščoglava množica ljudstva, ki je ves čas prirejala viharne ovacije, katerih ni bilo ne konca ne kraja. Ves spomenik kralja Aleksandra je bil okrašen s cvetjem in veni, pod spomenikom pa so se zele številne sveče. Slovenski narod je poklonil pred spomenikom velikemu borcu za našo svobodo in zopet slovesno izjavil, da hoče vedno stati ob strani sinu velikega kralja in iti z njim v zmago ali smrt. Na obeh straneh spomenika sta goreli dve veliki bakli, od katerih se je dvigal močnega plamen, ki je fantastično razsvetljeval vso okolico. Vsa okna na Kongresnem trgu so bila lepo razsvetljena. Na balkonu »Zvezdec« je bila ob močno razsvetljeni okoli razstavljen slika Nj. Vel. kralja.

Sele ob prihodu staroste ljubljanske sokolske župe br. dr. Viktorja Murnika so viharne manifestacije za trenutek ponehale.

Dr. Murnik je v imenu sokolske župe položil krasen šopek nageljnov pred spomenik z besedami: »Velikemu kralju in mučeniku večna čast in slava! Naj živi kri njegove krvi Nj. Vel. kralj Peter II.« Sledile so zopet dolgočasne ovacije kralju, kraljici Mariji, naši vojski, iz srca vseh pa se je dvigal klic »Čuvajmo bomo Jugoslavijo!«

Nadaljevanje na 2. strani

